

ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు ముందు దేశంలో ఐటీ అంటే బెంగళూరు పేరు వినిపించేది. ప్రస్తుతం ఐటీ అంటే హైదరాబాద్. హైదరాబాద్ కేంద్రంగా ఐటీ రంగంలో ప్రగతి పథంలో దూసుకెళ్ళింది. ఐటీ, ఐటీఈఎస్ కార్యకలాపాల కోసం వినియోగించే ప గ్రేడ్ ఆఫీస్ స్పేస్ లీజింగ్ లోనూ నగరం బెంగళూరును మించింది. ఇదంతా తెలంగాణ ప్రభుత్వ విధానాలు, పనితీరు వల్లేనని ఐటీ రంగం నిపుణులు పేర్కొంటున్నారు. రాష్ట్రం నుంచి ఐటీ ఎగుమతులు 31.44 శాతం ఉండగా, దేశం నుంచి సరాసరిగా ఎగుమతుల వ్యర్ధిటు 9.36గా ఉందని తాజాగా వెల్లడైంది. తెలంగాణలో స్ఫుర ప్రభుత్వ పాలన, సీఎం కేసీఆర్ తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలు ఆయా రంగాల వ్యక్తికి బాటలు వేస్తున్నాయి. ఫార్ట్యూన్ 500 కంపెనీలుగా గుర్తింపు పొందిన కంపెనీలు వదుల సంఖ్యలో హైదరాబాద్ కేంద్రంగా పనిచేస్తున్నాయి. ఐటీ రంగానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రాధాన్యతను గుర్తించిన తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రతి 5 ఏళ్లకు ఒకసారి (2016, 2021)లో ఐటీ పాలసీలను రూపొందించి సమర్థవంతంగా అమలు చేస్తోంది. వీటికి తోడు ఐటీ శాఖ పరిధిలో ఎమ్మెల్యే టిక్కాజీ వింగ్ ను ఏర్పాటు చేసి 10 టిక్కాజీలను ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలకు సమర్థవంతంగా వినియోగిస్తోంది.

2016లో టీ హబ్ -1 ఏర్పాటు..

2016లో టీ-హబ్ ఏర్పాటు చేశారు. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన ఔత్సాహికులు ఇక్కడ స్టార్టప్లను ఏర్పాటు చేసేందుకు ముందుకొచ్చారు. అదే ఏడాది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇన్ఫోవేషన్ పాలసీని రూపొందించింది. ఔత్సాహికుల ఆసక్తిని గుర్తించిన ప్రభుత్వం ఐటీ రంగంలోనే కాకుండా ఫార్మా, బయో, మెడికల్, అగ్రికల్చర్, ఉమెన్, సామాజిక అంశాల్లో ప్రత్యేకంగా స్టార్టప్లను ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుగా వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో ఇంక్యబేటర్లను ఏర్పాటు చేసింది. గర్బుబోటి టిఫ్లో ఐటీ విద్యా సంస్థ ప్రాంగణంలో ఏర్పాటు చేసిన టీ హబ్-1కు విశేష ఆదరణ వచ్చింది. దీంతో ప్రభుత్వం ఐటీ కారిడార్ లోని రాయదుర్గంలో 10లక్షల చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో 10 అంతస్తులతో కూడిన భవనంలో టీ హబ్-2ను ఏర్పాటు చేసింది. టీ హబ్ ద్వారా ఇప్పటి వరకు 2వేలకు పైగా స్టార్టప్లను ప్రోత్సహించగా, రూ.1860 కోట్ల నిధులు స్టార్టప్ లకు సమకూరాయి.

వైపుణ్య మానవ వనరుల కోసం టాస్క్..

ఐటీ రంగంలోనే కాకుండా ఇతర రంగాలకు అవసరమైన వైపుణ్య కలిగిన మానవ వనరులను పెంచేందుకు రాష్ట్రంలో ప్రారంభించిన టాస్క్ (తెలంగాణ ఆకాడమీ ఆఫ్ స్కీల్ అండ్ నాలెడ్జ్) ద్వారా 7లక్షల మందికి పైగా యువకులకు వైపుణ్య అభివృద్ధిలో శిక్షణ అందించారు. ఈ శిక్షణ కేవలం ఐటీ రంగంలోనే కాకుండా లైఫ్ సైన్సెస్, ఎలక్ట్రానిక్స్ వంటి అనేక రంగాల్లోనూ ఉన్నాయి. అత్యధునిక టెక్నాలజీల్లో మంచి వైపుణ్యం ఉన్న వారికి హైదరాబాద్ నగరంలోని ఐటీ కంపెనీల్లోనే పుష్కలమైన అవకాశాలు లభిస్తున్నాయి. ప్రముఖ విద్యా సంస్థలు ఐటీ కోర్సుల్లో మెరుగైన శిక్షణనిస్తుండటంతో క్యాంపస్ ఇంటర్వ్యూ ద్వారానే ఐటీ కంపెనీలు ఉద్యోగులను నియమించుకుంటున్నాయి. దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి పలువురు ఐటీ కోర్సులు నేర్చుకునేందుకు హైదరాబాద్ వస్తున్నారు. శిక్షణ అనంతరం ఉద్యోగాలు సైతం నగరంలోని ఐటీ కంపెనీల్లో పొందుతున్నారు.

భౌతిక ఆవిష్కరణలకు వేదిక టీ వర్క్స్

స్పృహాత్మక ఆలోచనలకు భౌతిక రూపం ఇచ్చే సమానా కేంద్రం టీవర్క్స్, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా దేశంలోనే అతి పెద్ద ప్రోటోటైపింగ్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. టీ హబ్ తరహాలోనే టీ వర్క్స్ లో భౌతిక ఆవిష్కరణలు చేసే ఔత్సాహికులను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇందుకోసం అవసరమైన అత్యంత విలువైన యంత్ర పరికరాలను ఉచితంగానే అభివృద్ధిలకు అందుబాటులో ఉంచారు. టీ హబ్ పక్కనే విశాలమైన ప్రాంగణంలో టీవర్క్స్ ను ఏర్పాటు చేయడంతో ఎంతో మంది ఔత్సాహికుల ఆవిష్కరణలు చేసేందుకు ముందుకు వస్తున్నారు.

ఐటీకి చిరునామా హైదరాబాద్

టీ హబ్ కు అంతర్జాతీయ గుర్తింపు

ప్రత్యేక రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా ఏర్పాటు చేసిన టీ హబ్ ఇంతింతై వుండింతై అన్నట్లుగా అంతర్జాతీయ స్థాయిలో గుర్తింపు పొందింది. దేశంలోనే అత్యుత్తమ అభివృద్ధి వ్యవస్థను కలిగి, స్టార్టప్లకు స్పృహాత్మకంగా తెలంగాణ మారింది. టెక్నాలజీ స్టార్టప్ లో కాకుండా విభిన్న రంగాలు, సామాజిక అంశాలకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ స్టార్టప్లను ప్రోత్సహించే అనుకూల వాతావరణం ఇప్పుడు టీ హబ్ లో ఉంది. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, విశ్వవిద్యాలయాల ఇలా అన్ని చోట్ల సరికొత్త ఆలోచనలతో వచ్చే వారికి అండగా నిలిచేలా ఇంక్యబేటర్లను ఏర్పాటు చేసి నిరంతరం సరికొత్త అభివృద్ధిలకు జరిగేలా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది.

స్టార్టప్లకు గుర్తింపు..

టీహబ్ ప్రోత్సాహంతో స్టార్టప్ కంపెనీలుగా హైదరాబాద్ కేంద్రంగా ప్రారంభమైన స్టార్టప్లు స్ట్రెయిట్ ఏరోస్పేస్, గ్రూప్ వంటి స్టార్టప్లు అంతరిక్ష రంగంలో అద్భుతమైన ఫలితాలను సాధించాయి. అంతరిక్ష పరిశోధనలో దేశానికి గర్వకారణంగా నిలిచాయి. ఈ రెండు స్టార్టప్లు విజయవంతంగా వృద్ధి పడతూ దూసుకెళ్తున్నాయి. వీటి ద్వారా వేలాది మందికి ఉద్యోగావకాశాలు వచ్చాయి. వీటికి అంతర్జాతీయ స్థాయిలోనూ గుర్తింపు వచ్చింది. వీడేనే సంస్థలు పెట్టుబడులు పెడుతున్నాయి. ఇటీవల స్ట్రెయిట్ ఏరోస్పేస్ దేశానికి చెందిన స్ట్రెయిట్ ఏరోస్పేస్ కుదుర్చుకుంది. ఇండియా-ఫ్రాన్స్ దేశాల మధ్య అంతరిక్ష రంగంలో వ్యాపార కార్యకలాపాలు నిర్వహించేందుకు ఆ దేశానికి చెందిన ఎక్స్ప్లొరేటో, కనెక్ట్ శాటిలైట్ స్ట్రెయిట్ ఏరోస్పేస్ కుదుర్చుకుందని స్ట్రెయిట్ ఏరోస్పేస్, సహా వ్యవస్థాపకుడు చందన తెలిపారు. విక్రమ్ -1 రాకెట్ ను ప్రయోగించనున్నామని, దీనికి సంబంధించిన సన్నాహాలు పురోగతిలో ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు.

డెలాయిట్ సర్వీసెస్ ప్రాంగణం

మెంట్ స్పేస్ ప్రాంగణం

టీ హబ్ లో పురుషుల పాపాకున్న మొట్ట మొదటి ప్రైవేట్ రాకెట్ విక్రమ్ -ఎస్

రాష్ట్రంలో 10 లక్షల ఐటీ ఉద్యోగులు..

దేశంలో పనిచేస్తున్న ఐటీ ఉద్యోగులలో 20 శాతం మంది హైదరాబాద్ నుంచే ఉన్నారు. దేశ సిలికాన్ వ్యాల్లీగా పేరున్న బెంగళూరును సైతం వెనక్కి నెడుతూ ఐటీ రంగంలో నువ్వానేనా అన్నట్లుగా టీ హబ్ ను తోంది. నాస్కామ్ నివేదిక ప్రకారం గత ఏడాది దేశ వ్యాప్తంగా 4.5లక్షల మందికి ఐటీ ఉద్యోగాలు వచ్చే అందులో 1.5లక్షల మంది హైదరాబాద్ నుంచే ఉన్నారు. అదే సమయంలో బెంగళూరులో 1.4లక్షల మందికి ఐటీ ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఏర్పాటైన సమయంలో ఐటీ ఉద్యోగులు 3.23 లక్షల మంది ఉన్నారు. ప్రస్తుతం 2022-23 వార్షిక సంవత్సరం వరకు 9.05 లక్షల మంది ఉండగా.. అక్టోబర్ నాటికి సుమారు 10లక్షల మంది ఐటీ ఉద్యోగులు తెలంగాణ వ్యాప్తంగా ఉన్నారు. ఉద్యోగాలు కేవలం ఐటీ రంగంలోనే కాకుండా ఇతర రంగాల్లోనూ వచ్చేలా ప్రభుత్వం పటిష్టమైన చర్యలు తీసుకుంటోంది. ఇందులో ప్రధానంగా స్టార్టప్లను ప్రోత్సహించడం ద్వారా పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగాలు వచ్చాయి.

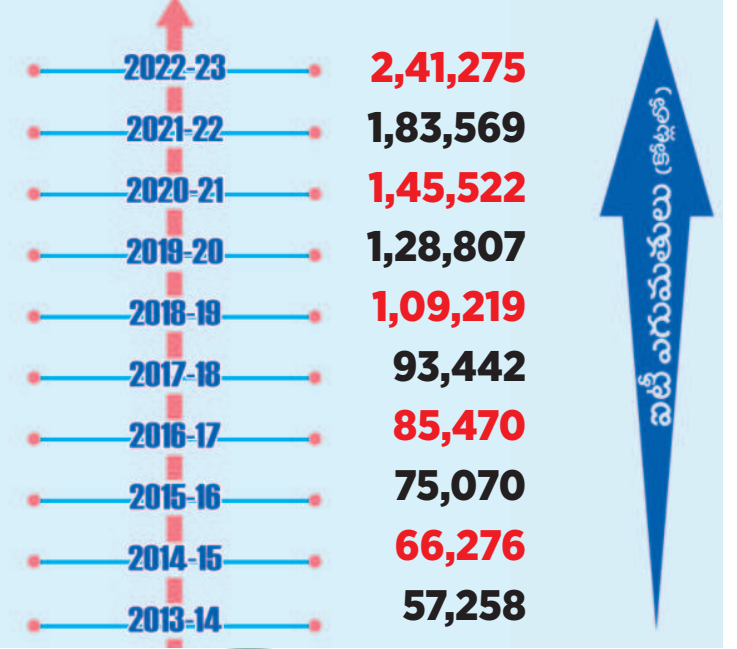
తొమ్మిదినైరేండ్లలో అదనంగా 6 లక్షలకు పైగా ఐటీ ఉద్యోగాలు ప్రభుత్వ చొరవతో స్టార్టప్లకు పుట్టినిల్లుగా టీ హబ్ భౌతిక ఆవిష్కరణలకు కేంద్రంగా టీ వర్క్స్ దేశ ఐటీ ఎగుమతుల్లో రాష్ట్రం అగ్రస్థానమైన ప్రగతి 2013-14లో ఐటీ ఎగుమతులు రూ.57,258 కోట్లు 2022-23లో రూ.2,41,275 కోట్లు

హైదరాబాద్ కేంద్రంగా అతి పెద్ద కార్యాలయాలను కలిగి ఉన్న కంపెనీలు

- అమెజాన్
- నెట్స్ ఫార్మ్
- కాగ్నీజెంట్
- ఫ్రాంక్లిన్ టెంపుల్స్
- గూగుల్
- బరాకిట్
- ఇఫ్టో
- మైక్రోసాఫ్ట్
- డెలాయిట్
- ఇన్ఫోసిస్
- ఆపెల్
- గోగ్లెప్ మోసెస్
- జె.ఎఫ్.ఎస్
- ఫేస్ బుక్
- టీసీఎస్
- వర్చువో, హెచ్ఎస్ టీసీ
- నోవోటెక్

రాష్ట్రంలో 2014 నుంచి ఐటీ రంగంలో ఉద్యోగావకాశాలు, ఎగుమతులు పెరిగాయి..

విలువైన యంత్ర పరికరాలు టీ వర్క్స్ లో..

భౌతికంగా ఒక వస్తువును తయారు చేయాలంటే చేతితో కాకుండా అత్యధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో కూడిన యంత్రాల అవసరం ఉంటుంది. ఒక్కో విభాగానికి ఒక్కో యంత్రం అవసరం ఉంటుంది. అలాంటి యంత్రాలను ఔత్సాహికులు సమకూర్చుకోవడం చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నది. అలాంటి వారికి ఒకే వేదికగా టీ వర్క్స్ ను ప్రభుత్వం అందుబాటులోకి తెచ్చింది. ఇందులో లేజర్ కట్టింగ్ యంత్రం, మిల్లింగ్, డ్రిల్లింగ్, కటింగ్, ఫాబ్రిక్, సెరామిక్, కార్బంటి, 9డీ, ఎలక్ట్రోక్ డిస్టింగ్, ఎలక్ట్రో మెకానికల్ డిస్టింగ్ యంత్రం, పీస్ బీల్ తయారీ యంత్రం, డిజైన్ ఇంజనీరింగ్... ఇలా మొత్తం 200లకు పైగా యంత్ర పరికరాలు ఉన్నాయి. వీటిలో అత్యంత ఖరీదైన యంత్రాలు టీవర్క్స్ లో అందుబాటులో ఉంటాయి. కోట్లాది రూపాయల విలువ చేసే యంత్రాలను దేశ, విదేశాల నుంచి తెప్పించి ఈ కేంద్రంలో ప్రయోగాలకు సిద్ధంగా ఉంచారు. ఎలక్ట్రానిక్ ల్యాబ్ కు సంబంధించిన యంత్ర పరికరాలను బిగించి, వాటిపై సమానా ఉత్పత్తులను తయారు చేస్తున్నారు.

ఐటీ పెట్టుబడుల్లో మచ్చుకు కొన్ని..

అమెజాన్ డేటా సర్వీసెస్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మాడు చోట్ల (ప్రాబ్) సీటీ, ఫార్మా సీటీ, చంద్ నివేల్లి) డేటా సెంటర్ ఏర్పాటు. ఇందుకోసం రూ.20,761 కోట్లు. నేషనల్ పేమెంట్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎన్పీసీఐ) రూ.500 కోట్లతో డేటా సెంటర్ ను హైదరాబాద్ కేంద్రంగా ఏర్పాటు. నేట్స్ ఫోర్మ్ రూ.1119 కోట్ల పెట్టుబడులతో ఐదేళ్లలో 2500 ఉద్యోగాల కల్పన. ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆటోమొబైల్ కంపెనీ ఫియట్ క్రిస్టల్ ఆటోమొబైల్స్ రూ.1100 కోట్ల పెట్టుబడి, ఏడాదిలోనే 1000 మందికి ఉద్యోగావకాశాలు. ఆఫో స్పార్ట్స్ టెక్నాలజీ తయారీ కంపెనీ ముట్ట మొదటిసారిగా హైదరాబాద్ లో 5 శేష ఇన్ఫోవేషన్ ల్యాబ్, ఆర్ అండ్ డీ సెంటర్ ను ఏర్పాటు చేసింది. అమెరికాకు చెందిన మాన్ మ్యూజంట్ కంపెనీ గ్లోబల్ కెపబిలిటీ సెంటర్ ను నగరంలో ఏర్పాటు చేసింది. ఇందుకోసం రూ. 1000 కోట్లు పెట్టింది. అమెరికా తర్వాత అతి పెద్ద కేంద్రంగా దీన్ని ఏర్పాటు చేసింది.